

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. Inerati: do 9 petič vrst 1 D, od 10—15 petič vrst 1 D 50 p, večji inerati petič vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petič vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inerati davek posebej. Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 1, priložno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 1, nadstropje Telefon št. 34. Dopolne sproje mo je podpisane in zadostno frankovane. Rokopisov se na vrača. Posamezne številke: v Jugoslaviji vse dni po Din 1— v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25 Poština plačana v gotovini.

	V Jugoslaviji			V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti		
12 mesecov	Din 120—	Din 144—	Din 216—	
6	60—	72—	108—	
3	30—	36—	54—	
1	10—	12—	18—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Ob revoluciji v Bolgariji.

Koncem prejšnjega tedna smo z veliko zadovoljnostjo vzeli poročilo zunanega ministra dr. Ninčiča na znanje, v katerem je očrtal obrise novega razmerja med jugoslovensko in bolgarsko državo. Večletna pogajanja, nesoglasja, pa tudi iredentistična rovarenja po Makedoniji so se končno zaključila z znanim niškim sporazumom. Vlada Stambolijskega se je resno potrudila, da v zvezi z zadostni našim upravičenim zahtevam. V tem oziru velja opozoriti na drakonične odredbe, ki jih je ukrenila vlada g. Stambolijskega proti nezakonitemu delovanju organizacije takozvanih makedonskijuh. Dobra je bila politika zunanjega ministra, da ni poslušala platoničnih tirad naših, v zunanjih zadevah vsekakor deftno naivnih „Južnih Slovanov“, ko so od njega zahtevali, naj se odpelje v Sofijo in naj s sugestivno besedo o bratstvu vseh južnih Slovanov kratkotalo predloži načrt konkretne konfederacije med Jugoslavijo in Bolgarsko.

Z veliko uvidevnostjo se je nasprotni temu prigorvarjanju opiral na izkušnja zunanje politike in od bolgarske vlade zahteval konkretne garancije za prijateljske odnose z Beogradom. Med Bolgarsko in Jugoslavijo namreč ne gre samo za likvidacijo vojnega stanja, temveč za velevažno vprašanje Makedonije, kateri se bolgarska javnost in neke organizacije v njej nočejo odreči. Z reško odločnostjo je bilo potrebno pripraviti bolgarske državnike do priznanja, da je Makedonija jugoslovenska pokrajina in da se ji je treba odgovoriti z nedvoumnimi dejanji. Stambolijski je to uvidel ter usmeril obnovitveno delo na Bolgarskem v tako smer, da bi se v notranosti posvetilo velikim gospodarskim, socialnim in kulturnim nalogam, da bi pa v zunanosti gojilo z Jugoslavijo odkritosrčno prijateljske odnose. Bolgarija potrebuje notranjega miru in razvoja, ne pa iredentističnega rovarenja in sanjarenja o Makedoniji. Dejstvo jugoslovenske državne suverenosti nad makedonskim ozemljem je neizmerno važnejše, kakor vse ostale, celo zelo dvomljive trditve etničnega značaja. V tej odpuvdi Stambolijskega se zrcali njegova zamisel nove Bolgarske, ki bo našla v Jugoslaviji svojo najtesnejšo zaveznico in pomočnico.

Slučaj usode je nanesel, da je naš zunanji minister moral izpregovoriti besede o stari, iredentistični Bolgarski, ki si prilaha Makedonijo, in pa o novi Bolgarski, ki priznava nedotakljivost našega celokupnega državnega teritorija in ki hoče z blagoslovenim notranjim razvojem obeh držav tvoriti bodoče zavezništvo na slovenskem Balkanu. baš na predvečer nove revolucije v Sofiji. Ta revolucija je namreč, sodeč po prvih znamenjih naperjena proti Stambolijskemu kot nositelju pomirljive in spravne zunanje politike. Šele v drugi vrsti je namejena izpremembi notranjega režima na Bolgarskem. Revolucija so izvedli rezervni oficirji, v resnici bivši aktivni bolgarski oficirji, katere je antanta razorožila, v družbi z organizacijami iredentističnih makedonskijuh udruženj, Ta meščanski blok, ki je v sami Sofiji v veliki večini, je pobijal dotedanje politiko Stambolijskega v glavnem zaradi njegovega stališča do Jugoslavije.

Jugoslaviji je prilično vse eno, kdo vlada v Bolgarski in kako si Bolgari urejajo svojo državo. Toda na zunanje-političnem stališču bolgarske javnosti smo življenjsko interesirani. Makedonija je namreč vsaj začasno, dokler se razmere v tej pokrajini ne asimilirajo in konsolidirajo, za nas kočljivo vprašanje in imamo v tem oziru dolžnost, da z neumorno čuječnostjo pazimo na dejanje in nehanje našega bolgarskega sosedja.

Bolgarska revolucija še ni zaključena. Stambolijski menda še živi in vsa zemljoradniška bolgarska pokrajina je v njegovem taboru. Ta tabor je hojevit in dobro oborožen. Ni izključeno, da se za-

ključi usoda sofijskega revolucionarnega ustanda drugače, kakor se to danes kaže. Toda tudi če do tega zaključka ne pride, ima naša vlada dolžnost, da odredi potrebne varnostne mere napram bolgarski meji, tako da bi bila iznenadenja izključena.

Sicer resni vpadi niso mogoči. Toda na mestu je odločna diplomatska intervencija, ki naj razčišči zunanje-politične cilje revolucionarne bolgarske vlade. Nova bolgarska vlada se mora potviziati, da nam sporoči, ali misli spošto-

vati besedilo v Nišu podpisanih dogovorov in ali želi nadaljevati zunanje-politični smer svojega prednika Stambolijskega. Mi si moramo biti na jasnem glede stare in nove Bolgarske. Napram silam stare Bolgarske je treba postopati neizprosno in neupogljivo, napram ciljem nove Bolgarske pa dobrohotno, prijateljsko, tako da moremo skleniti v bližnji bodočnosti med obema slovanskima državama najtesnejšo mednarodno zvezo.

do medsebojnega krvopretitja. Tedaj bo pa tudi sigurno, da bo Stambolijski imel premoč in da bo radikalno očistil nevarne elemente. V tem slučaju je tudi možnost, da Stambolijski proglasi Bolgarsko za republiko, ali pa uvede diktaturo.

Komentarji beogradskega tiska.

Beograd, 11. junija (Izv.) Kakšno razpoloženje vlada med beogradske javnosti napram dogodkom na Bolgarskem, najbolj pjasnaje pisava uglednih beogradskih listov.

»Vreme« je priobčilo uvodnik z naslovom: »Meščanska vojna na Bolgarskem« List kratko konstatira, da dosedanj uspehi opozicijonalnih meščanskih strank v Sofiji značilo novo nevarnost miru na Balkanu. Revolucija je prvi vrsti naperjena proti našim interesom. Nimamo sicer pravice, aktivno posegati v notranje prilike Bolgarske, imamo pa pravico, da zavarujemo svoje interese v celom obsegu. Revolucija v Sofiji pomena v naših očeh povratek Bolgarske k Ferdinandovi politiki in vladnemu režimu. Tega režima nismo nikdar trneli. Tako ne smemo niti sedaj trpeti, da bi se povrnil Ferdinand. Če se tudi Ferdinand osebo ne povrne, obstoja pa vendar za nas nevarnost, da bo njegov duh zavladal na Bolgarskem. Dolžnost merodajnih faktorjev je storiti vse, da se prepreči povratek tega režima, da se prepreči novi spopadi, odstranijo nove nevarnosti in prežene nova eksplozivna atmosfera na Balkanu. List končno konstatira, da akt revolucionarne vlade pomenja kršenje neušilske mirovne pogodbe.

Današnja »Pravda« kratko konstatira, da je sofijska revolucija prva priprava za akcijo proti naši državi. Za nas je najvažnejši moment, da je revolucija kršila mirovno pogodbo. Revolucije se je udeležilo večje število vojaštva oziroma rezervnih in aktivnih oficirjev, kakor je to v mirovni pogodbi določeno. Najna je diplomatska intervencija, da si zagaraniramo mir. Sofijske revolucionarne vlade ne moremo priznati.

Kako je bil organiziran prevrat?

Sofija, 9. junija (Izv.) V noči od petka na danes zjutraj so organizirali in izvršili aktivni in rezervni oficirji državni prevrat na korist meščanskih opozicijonalnih strank, ki se nahajajo v narodnem sobranju v manjšini. Oficirjem so pomagali pri prevratu makedonskijuh in njih glavne komitejske čete. Glavno komitejsko oporo so dobili revolucionarji iz Južne Bolgarske.

Revolucionarji so zasedli vse brzojavne in poštne urade, vse državne urade, kakor tudi ministrstva in policijo. Takoj danes dopoldne se je sestavila in objavila nova vlada. Kralj Boris je podpisal ukaz o imenovanju koncentracijske vlade ter obenem ukaz za razpust narodnega sobranja, ki je bilo takoj zjutraj od revolucionarjev obkoljeno. Aretiranih je bilo več zemljoradniških poslancev, kakor tudi nekateri ministri. Revolucionarji pa niso mogli dobiti v roke ministrskega predsednika Stambolijskega, ki se je nahajal tedaj med svojimi somišljeniki v selu Slavovica.

Sofija, 10. junija (BTA) Nj. Vel. kralj Boris je podpisal ukaz o novi vladi. Ker vlada nima večine v narodnem sobranju, je podpisal ukaz o njega razpustu. Rok novih volitev še ni določen.

Sofija, 10. junija (Izv.) Glavni stan revolucionarjev se je nahajal v hiši generala Lazareva. Rezervni in aktivni oficirji so se tam že deli časa shajali na zaupne sestanke ter snovali načrte za prevrat. Glavni sedež zarotnikov pa je bil prenešen v Plovidiv. Ko so v petek še enkrat premetrili vse podrobnosti za revolucijo, so dali znamenje za pohod na Sofijo. Preoblečeni v civilne obleke, so oficirji in njih zvesti vojniki začeli korakati v skupinah 15 do 20 oseb proti Sofiji. Obenem so se istočasno pojavile na ulicah enakne skupine, vse oborožene z bombami in puškami. Nekateri so imeli celo strojnice. Ko so revolucionarji zasedli vojašnice, se jim je uprl en polk. Nastala je kratka palba iz strojnice. Ko so revolucionarji dobili ojačanja, so polk razorožili.

Revolucionarji so aretirali nekatere ministre in narodne poslanca. Tekom jutra je bilo v zapore odvedenih okoli 100 uglednih zemljoradniških politkov. Kako skrbno so znali revolucionarji prikrivati svoje načrte, je razvidno iz tega, da sofijsko policijsko ravnanje in zemljoradniška vlada ništa vedeli o tem prav ničesar. Še v ranih dopoldanskih urah je šel policije mirno sedel v sladščičarni ter pil svojo kavo. Nemadoma je stopila v lokal skupine revolucionarjev ter mu javila,

da je vlada Stambolijskega vržena in da so vlado prevzeli revolucionarji. Pozvali so ga, da jim izroči policijske urade. Šef policije pa je mirno in odločno odgovoril: »Jaz sem zemljoradnik in tak ostanem do smrti!« Po teh besedah ga je vodja — oficir ustrelil.

Sofija, 10. junija (Izv.) Ob 10. dopoldne je bila po mestu objavljena nova vlada. Vlada je takoj odposlala močne patrolje proti Slavovici, da bi prijele tam bivajočega Stambolijskega. Patrolje so obkolile tamšnjo vilo g. Stambolijskega. A njega ni bilo doma. Po poročilih je Stambolijski izbruh revolucije sprejel popolnoma hladno in mirno ter takoj pričel z organizacijo protirevolucije. Pričakovati je, da pride do krvave meščanske vojne.

Sofija, 10. junija (Izv.) Ministrski svet nove vlade je odredil vse za aretacijo Stambolijskega. Na meji je stroga kontrola potnikov in vlakov.

Sofija, 10. junija (Izv.) Nova vlada skuša z vsemi sredstvi preprečiti politične in diplomatske kroge, kakor tudi inozemstvo, da je Bolgarska povsem osvobodena režima bivšega ministrskega predsednika Stambolijskega, da vlada sedaj v deželni red in mir. Novi ministrski predsednik Cankov je že večeraj tekom dopoldneva obiskal razna poslanstva ter poslanikom zatreljal dobro voljo nove vlade, vzdrževati v deželni lojavi red in varnost in da je treba demitiso g. Stambolijskega tolmachi tako, da je bil narod nezadovoljen z režimom prejšnje vlade in da popolnoma odobrava stališče nove vlade.

VLADA NACIONALNE KONCENTRACIJE.

Sofija, 10. junija (Izv.) Takoj v soboto so se revolucionarji polastili brzojave, telefona in vseh prometnih sredstev ter so državo hermetično zaprli. Železniški promet je popolnoma počival. Prepuščen je bil samo orjent — siplom expres, ki so ga pa na meji strogo preiskali bolgarski organi. Nova vlada je takoj prevzela oficijelno bolgarsko telegrafsko agencijo ter je skušala preko nje pomirlivo vplivati na inozemstvo. Potom te agencije je vlada oficijelno izjavila, da je na Bolgarskem »zpostavljen red in mir«.

Beograd, 11. junija (Izv.) Ironično pripombe je v parlamentarnih krogih vzbudila vest bolgarske brzojavne agencije, da je vlada dala demisijo.

Sestavljena je nova vlada nacionalne koncentracije, zastopana po vseh opozicijonalnih strankah, razun komunistov.

- 1) univ. prof. Cankov (dem.) ministrstvo predsedstva, vojno ministrstvo in zastopstvo ministra zunanjih zadev;
- 2) general v pok. Rušov, ministrstvo notranjih zadev;
- 3) Peter Todarov (rad.) ministrstvo financ;
- 4) Sakarov (širok socialist), ministrstvo železnice;
- 5) Stoiančev (dem.) ministrstvo socialne politike in javna dela;
- 6) Bojan Smilov (nacionalni lib.) universitetni profesor, ministrstvo pravde;
- 7) prof. Molov (agr.) poljedelstvo in začasno vodstvo ministrstva prosvete;
- 8) Cvetko Bešev, ministrstvo trgovine.

PROGRAM NOVE VLADE.

Sofija, 10. junija (Izv.) Cankov je izjavil zastopnikom domačega in inozemskega tiska o programu vlade:

Bolgarski narod, ki je bil gotovo skozi 50 let navajen na ustavno življenje, ni mogel več trpeti vlade, ki je gazila zakone in je kazala vedno večje neuvraževanje ustave ter je uvajala nasilje v notranji politiko. Najboljši dokaz, koliko je bila ta vlada priljubljena, je dejstvo, da je mogla biti tako naglo vržena. Novo vlado pozdravljajo vsi slohi naroda.

Nova vlada se nada, da uvede mir in red v zemljo, da obrani in vzpostavi prijateljstvo s sosednjim narodi. Mir v zemlji in mir s sosedji in ostalimi državami je prvo načelo nove vlade. Daljo je načelo nove vlade spoštovanje sklenjenih pogodb. Nova vlada je odredila aretacijo ministrskega predsednika Stambolijskega.

DRŽAVNI PREVAT NA TIEM.

Sofija, 10. junija (Izv.) Prva številka francoskega pisanega vladnega organa »L'Echo de Boulgarie« kratko pripominja: »V Sofiji je bil izvršen državni prevrat na dem.«

Sofija, 10. junija (Izv.) Novi vladi na pomoč in v oporo korakajo iz Cjustendia in Petrovica močni oddečki makedonskih komitajev.

Revolucija v Bolgariji.

London, 10. junija. (Reuter.) Iz Sofije poročajo, da je organizacija rezervnih častnikov strmooglavlila vlado. Vsi ministri (?) so bili aretirani. Sestavljena je nova vlada, v kateri so zastopane vse opozicijonalne stranke, izvenredni komunistov. V državi vlada mir.

Bukarešta, 10. junija. (OR.) Poročilo o revoluciji na Bolgarskem so prinesli tukajšnji listi v posebnih izdajah. Pišejo, da je bil kabinet Stambolijskega vržen, da sta vojaška liga in opozicijonalni blok stopila na čelo vlade, da je bilo narodno sobranje obkoljeno in vsi navzoči poslanci in ministri

ujeti. Ostale ministre so aretirali na stanovanjih. Iz Sofije ni odšel noben vlak. Meja je povsod zaprta. Krvopretitja ni bilo. Nova vlada bo bržkone sestavljena iz univerzitetnih profesorjev. Ministrski predsednik bo univerzitetni profesor Cankov. Revolucionarni odbor napenja vse sile, da se ohrani v državi mir. Ukrenjeno je vse potrebno, da se prepreči eventualno gibanje zemljoradniške stranke proti novi vladi. Kakor vse kaže, so revolucionarji gospodarski položaja. Politični procesi proti bivšim ministrom so prekinjeni.

Revolucija na Bolgarskem in naša vlada.

Naša vlada ne odobrava državnega prevrata na Bolgarskem. — Državni udar pomenja kršenje neušilske mirovne pogodbe. — Varnostne odredbe na naši meji.

Beograd, 11. junija. (Izv.) Včeraj zvečer, posebno pa tekom večerašnjega dneva so bili neprestano merodajni faktorji vlade in ostali politični krogi pod nenavadno impresijo, ki je nastala povodom vesti o državnem udaru in revoluciji. ki je bil izvršen v noči od petka na soboto v Sofiji. Brez krvopretitja, na rafiniran način je bila vržena vlada Stambolijskega in opozicijonalne, v manjšini stoječe stranke so se s pomočjo rezervnih in aktivnih oficirjev ter makedonskijuh polastil vlado.

Sprememba režima v Sofiji je izzvala v Beogradu neobičajno veliko in napeto zanimanje. Za nadaljni razvoj na Bolgarskem se vsa beogradska javnost neizmerno interesira, umevno, ker so naši državni, posebno pa obmejni interesi stavljeni v znatno nevarnost. Prve vesti, dospelle v soboto zvečer in od raznih listov afiširane po kavarnah, so izzvale v vsem Beogradu velik in globok, skoraj presenetljiv utis. Ta utis je bil toliko večji, ker je do sobote v Beogradu vladala prijateljska atmosfera do Bolgarske in je še zunanji minister dr. Ninčič v petek v narodni skupščini izjavil, da je med nami in Bolgarsko po niškem sporazumu nastopila nova era.

Vlada zelo pazljivo zasleduje dogodke na Bolgarskem, do večeraj še ni imela detajliranih oficijelnih poročil od našega poslanstva. Na svojih sejah v soboto in večeraj se je ministrski svet izključno bavil o položaju na Bolgarskem ter je pazno in resno razmotrival vse eventualnosti, ki imajo nastati po tem udaru. Ker v soboto še ni bilo o revoluciji v Sofiji točnih vesti, se ministrski svet ni mogel definitivno odločiti, kakšno stališče naj naša kraljevina zavzame napram novi bolgarski vladi. Na tej seji so se odredile samo gotove varnostne odredbe v svrhu zavarovanja naše meje napram Bolgarski. Na sobotni seji sta bila navzoča tudi vojni minister general Pešič in pa zastopnik generalnega štaba.

Včeraj v nedeljo pa je ministrski svet podrobneje razmotril razvoj dogodkov na Bolgarskem. Seja ministrskega sveta je večeraj trajala od 10. do 12.30. Izključni predmet razpravam je bila Bolgarska. Prečitana so bila najprej vsa poročila, ki jih je prejela vlada. Na seji se je dalje razpravljalo tudi o eventualnosti, kakšno akcijo naj ukrene naša vlada proti Bolgarski. Ker pa še ni od našega poslanstva bilo nikakih oficijelnih poročil, niso bili v tem oziru sprejeti nikakr definitivni sklepi. Vlada pa je tudi zavzela rezervirano stališče zaradi tega,

ker pričakuje poročila, kakšne uspehe doseže akcija bivšega ministrskega predsednika Stambolijskega. Po sedanjih poročilih sodeč, je gotovo, da Stambolijski ni bil ubit, niti aretiran in da na deželi izbira ogromne mase organizirane zemljoradniškega prebivalstva, s katerimi masami namerava udariti na Sofijo. Poročila javljajo, da Stambolijski resno pripravlja odpor proti sofijski revoluciji. Situacija na Bolgarskem ni še popolnoma razbistrena.

Z ozirom na te okolnosti vlada pričakuje ugodni moment, da započne z diplomatsko akcijo. Ze sedaj pa je ministrski svet prepričan, da petkov nočni državni prevrat v Sofiji pomenja eklatantno kršitev neušilske mirovne pogodbe. Način, kako je bil ta prevrat izveden, sredstva, katerih so se posluževali revolucionarji, osebe — rezervni in aktivni oficirji. — ki so organizirale prevrat, jasno kažejo, da so bile kršene gotove določbe mirovne pogodbe. v prvi vrsti so revolucionarji pogazili vojaške klavzule, pogodbe, ker so se revolucionarji poslužili večjega števila oficirjev, ki ne odgovarja v mirovni pogodbi določenemu.

Prve vesti so v naših vladnih krogih vzbudile splošno nezaupanje napram novi vladi v Sofiji, lahko je tudi trditi, da je zavladdo v vodilnih beogradskih krogih nekako neprijateljsko razpoloženje. Naša vlada je imela popolno zupanje v vlado Stambolijskega. Sedaj pa nastopajo momenti, ko mora biti vlada povsem previdna in oprezna.

Po končani seji ministrskega sveta so bili ministri zelo rezervirani. Zunanji minister dr. Ninčič je zastopnikom tiska kratko izjavil, da bo naša vlada znala in umela pridobiti sredstva, da varuje naše državne interese.

SODBA NAŠIH PARLAMENTARNIH KROGOV O BOLGARSKI.

Beograd, 11. junija. (Izv.) Za dogodke na Bolgarskem so zainteresirani vsi parlamentarni krogi. Današnja »Pravda« poroča med drugim, da demokratski klub s skrbjo sledi dogodkom na Bolgarskem. Splošno je treba motriti dogodke z vidika: ali zmagata Stambolijski proti Cankovu, ali Cankov proti Stambolijskemu. V prvem slučaju je položaj kralja Borisa v nevarnosti. Demokratski poslanci niso zadovoljni s kolebajočim stališčem zunanje vlade. Tekom današnjega dne bo v narodni skupščini stavljena interpelacija, da se vlada jasno izrazi o revoluciji v Sofiji. Splošno pa v parlamentarnih krogih odkrito napovedujejo, da za slučaj, če se poseže Stambolijskemu zbrati svoje ogromne kmetijske mase, pride na Bolgarskem do meščanske vojne.

CANKOV PRI NAŠEM POSLANIKU.

Sofija, 10. junija (Izv.) Včeraj dopoldne je g. Cankov obiskal našega poslanca g. Milana Rakčiča. Najprej mu je na kratko predstavil nove vloge ter ga nato zaprosil za pojasnilo, kakšno stališče zavzema jugoslovenska vlada naspram dogodkom v Sofiji. Rakčič je kratko odgovoril, da ta sprememba ne bo napravila ugodnega vtisa na njegovo vlado. Sprememba pomenja povratek k prvotni politiki Bolgarske. Da je poslanik omenil, da bo v Beogradu vzbudilo posebno nezadovoljstvo dejstvo, da je vlada takoj pod zastavo vpetičala štiri letnika. Prevrat in poklicanje vojakov znači dejanje nove bolgarske vlade, ki ne respectira mirovne nečitke pogodbe, sklepnice med Bolgarsko in Jugoslavijo. Poziv novih letnikov krši določbe mira.

Protiakcija Stambolijskega.

Zanimanje za Stambolijskega v Beogradu. — Revolucionarji — poskus vzpostavitve Ferdinandovega režima.

— Beograd, 11. junija. (Izv.) Vsem Beogradu vlada danes še vedno veliko in napeto zanimanje, rekli bi nerazumnost, kakšna usoda je doletela Stambolijskega. Prvotno so listi javljali, da bo revolucionarji Stambolijskega aretirali, da je ubit itd. Po informacijah iz oficijelnih krogov pa je nedvomno to, da Stambolijski po poročilih, ki so dospela do včeraj dopoldne, še ni padel v roke revolucionarjem, da ni bil aretirán, niti ubit. To okolnost komentirajo politični krogi tako, da je to znamenje, da je Stambolijski začel zbirati na deželni zemljoradniški stranki organizirane mase, s katerimi bo začel odziveno proti Sofiji, proti revolucionarni vladi in eventualno celo proti kralju Borisu, ki se je udal revolucionarjem in je podpisal ukaz o imenovanju nove vlade in ukaz o razpustu narodnega saborja.

Kakšno veliko zanimanje vlada za nadaljni razvoj dogodkov na Bolgarskem in za Stambolijskega, dokazuje dejstvo, da so včeraj zastopniki inozemskih vlad ves dan obiskovali znanjega ministra dr. Ninčiča in pomočnika Pantov Gavrilovića ter se skušali točno informirati o položaju na Bolgarskem. V političnih in parlamentarnih krogi računajo tudi z okolnostjo, če se Stambolijskemu posreči udariti revolucijo, da se tedaj bistveno spremení državna oblika. Od opozicijskih strank organizirano revolucijo smatra beogradski politična javnost za prvi poskus restavracije Koburškega Ferdinandovega državnega režima. Zaradi tega tudi ne verujejo lokativnim besedam nove vlade, ki zatrjuje miroljubnost in spoštovanje sklenjenih mirovnih pogodb in ostalih dogovorov.

Politične vesti.

— Dr. Kukurjencu glasilo žilca ne dá miru. V sobotni številki pridebe zopet notico, ki nosi naslov »Zakaj se hoče »Narodova« skupina združiti z radikalno stranko?«. Da naša javnost spozna manire in metode dr. Kukurjencevega glasila, podajamo to notico v celoti. »Tabor« piše: »Predvsem vodi »Narodovce« pri tem čisto lokalni ljubljanski patrioizem, ne pa kaka ideja ali idealna stvar. Znano je namreč, da so gospodje okrog »Slovenskega Naroda« strastni nasprotniki mariborske oblasti, bolj strastni nego klerikalni avtonomisti sami. Poizkusili so že vse, da bi dosegli to, da se Slovenija ne razdeli, poslali so v boj za to svojo zahtevo vse svoje vplivne pristaje, da bi si pa še bolj zagotovili uspeh, so ponudili svoje sile radikalni stranki, za protislugo pa zahtevajo — nedeljivo Slovenijo. Radikal, ki so seveda takoj pripravljani na vsako kupčijo, samo če jim lahko prinese kako strankarske koristi, so to ponudbo »Narodovcev« z veseljem sprejeli. Prvič, kar uvidevali vedno bolj, da si ne morejo dobiti med Slovenci pristave tako, kakor so mislili, drugi pa tudi zaradi tega, ker s svojim listom, z »Jutranišmi Novostmi«, ki jih izdaja Jadranska banka in vsled tega tudi ona odločuje o njihovem pravcu, niso dovolj zadovoljni in bi se raje polastili »Slovenskega Naroda«. »Jutranišmi Novosti« bi se stalno tudi ne mogle vzdržati, ker je čisto gotovo, da bi Jadranska banka vedno ne imela ogromnega deficita. »Slovenskemu Narodu« go pa tudi na potu in bi se jih rad iznebil. Dalje »Narodovci« tudi čujejo, da so kot samostojna stranka nemogoči, ker se še tisti redkoštevilni njihovi pristaji, ki so jim še ostali, v zadnjem času deloma selé k radikalnim, deloma pa vračajo k demokratom. »Narodovci« bi radi izgrabili radikale, radikali pa »Narodovce«. Zanimivo je stališče, ki ga zavzemajo radikali glede zahteve »Narodovcev« po nedeljivi Sloveniji. Ljubljanski radikali so brez nadaljnega za to, da ostane Slovenija združena, beogradski pa ne rečejo ne »da«, ne »ne«. Može da bidne, može da ne bidne.« Nočejo se obvezati, da Slovenije ne razdele, nočejo pa tudi jasno izjaviti, da jo razdele. So pa vedno enaki mešetarji. Vsled tega »Narodovci« niso docela zadovoljni z dosedanjim obojestranskim snubljenjem, zato jim to tudi tako vzporedno nastajajo

vest o tajni zaroki. Boje se namreč tudi sami, da do poroke sploh ne bi prišlo, ampak da bi ostalo le pri zaroki. To bi pa bila za staro devico nova blamaža. — Kakor se kaže, se Kukurjenci »Taboru« silno zanimajo za dejanje in nehanje narodnapredne stranke. Povsod so ji za petami, na vsako njeno kretnjo pazijo kakor svoje dni Skublovi detektivji na one, ki so bili osumljeni arbofilstva. Gospodje so očividno ljubosumni. Menili so, da bo narodnapredna stranka kar lepo zajadrala nazaj v objem mladinov. Pa so se zmotili. Zato sedaj gnev, razočaranje. Ko smo stopili v zvezo z narodnimi socialisti, so bili hudi in so grdo zabavljali, ko smo jim pa pripomogli do mandata, je bilo pa vse v redu. Sedaj si domišljujejo, da obstojé prijateljski stiki z radikali, ki je zopet ožen v strehi. Razumemo njih razpoloženje, toda kaj moremo mi za to, ako »Taboritov« nihče ne mara, čeprav se se že ponujali na vse strani?!

— Radičevci rujejo proti kralju in državi. Iz Splita poročajo: Po Dalmaciji hodijo Radičevi agenti, ki nabirajo dobrovoljce »za vojsko mirotvorne republike«, ki bo haje stopila v akcijo še to jesen. Vsak, ki se vpiše v to republikansko gardo, dobi na roko 25 dinarjev kot prvo podporo. Med kmeti se razširja vest, da je Radič strmolavil kralja, izklical sebe za vladarja in proglasil svojo ženo za — republiko. Sedaj se Radič še pogaja s Pašičem, da bi Srbi prostovoljno umaknili svoje vojaštvo iz »republike«. Ako bi Pašič na to ne pristal, bo Radič to na jesen izsilil. — Te fantastične vesti izpričujejo, da je Radič krepko na delu, da zastupi s svojimi bedastimi idejami vse kmetско ljudstvo. Ali bo vlada mirno trpela, da bo Radič polagoma res podmíral vso državo?

Boj državnih nameščencev za obstanek.

Protestni shod državnih nameščencev in železničarjev v Ljubljani. — Obupni klic: Dajte nam kruha! — Odločen ton resolucije vladi.

Na trgu pred Mestnim domom je bil včeraj, v nedeljo 10. tm, ob 10. dopoldne javen protestni shod državnih nameščencev in železničarjev, ki ga je bil sklical akcijski odbor. Ves prostor pred domom je bil popolnoma okupiran. Shoda se je udeležilo med 4000 državnih nameščencev vseh strok in kategorij, od visokega uradnika do najnižjega uslužbenca, mnogostevilno so bili zastopani železničarji in poštarji, ki še s pritajenim potpljenjem vzdržujejo javni promet na železnici in na pošti.

Blaž Korošec (ZJZ) je v imenu akcijskega odbora kot predsednik protestni shod, ki je bil zelo kratek, a se je vršil popolnoma mirno, dostojno in brez vsakega incidenta. V kratkih črtah je predsednik navedel naloge akcijskega odbora in ugotovil, da je vlada brskirala deputacijo centralnega akcijskega odbora, kar je med navzočimi vzbudilo splošno ogorčenje in nevoljo. V torek dne 12. tm. se sestane na posvetovanje centralni akcijski odbor, ki se ga udeležijo tudi delegacije vseh pokrajinskih akcijskih odborov. Na tem sestanku se določijo definitivna navodila, kako imajo državni nameščenci in železničarji nadalje postopati, če bo vlada ostala pasivna naspram vsemu gibanju.

J. Makuc je kot zastopnik železničarjev v akcijskem odboru očrtal splošni položaj železničarjev in drž. nameščencev. Železničarji so izsídani in ne morejo več vztrajno vršiti svoje službe. Splošno ogorčavanje je vzbudila njegova izjava: V Rusiji strada 30 milijonov, naj se še to konstatira, da v Jugoslaviji umira glavna podpora države in vlade, javni nameščenci in železničarji. Pozval je navzoče, da so v nadaljnji borbi popolnoma solidarni, ker v solidarnosti je končna zmaga.

Tretji govornik Mušič kot zastopnik javnih nameščencev je imel zelo temperamenten govor. Kratko je dejal: »Naš boj je boj za kruh! (Tako jeli Bravo!) Naša beda je dosegljiva vrhunec! Konec je našemu potpljenju! Zahtevamo samo kruha, kruha, kruha! Zahtevamo »panona« in ne kot rimski pobebelec: Panem et circensibus! Circenses (igre) propuciamo spekulantom! Samo kruha! Samo kruha! Samo kruha! Bodimo solidarni! Vsi za enega eden za vse! (Tako je prav!)

Zastopnik upokojencev Marš je pridružil akciji aktivnih javnih nameščencev in železničarjev ter je med drugim omenjal drastične slučaje, da dobivajo upokojenci po 9 ali 100 dinarjev na mesec. Predsednik shoda Blaž Korošec je nato prečital zelo kratko, karakteristično resolucijo:

»Državni nameščenci, železničarji in upokojenci, zbrani dne 10. junija 1923. na protestnem shodu v Ljubljani, zahtevajo, da vlada njihovi zahtevam takoj ugodni, skor odklanjajo odgovornost za posledice, ki bodo neizogibne.

Resolucija je bila sprejeta s velikim odobravanjem, nakar je bil shod ob 10.45 zaključen. Po shodu se je formirala impozantna povorka državnih nameščencev in železničarjev, ki je tilo iz mirno odkorakala po ulicah pred pokrajinsko upravo, kjer je deputacija velikemu županu kročila na shodu sprejeto resolucijo.

Spojinjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda!

Telefonska in brzojavna poročila

MOŽNOST KONCENTRACIJSKE VLADE.

— Beograd, 11. junija. (Izv.) Po končani včerajšnji seji ministrskega sveta je doznač vaš dopisnik, da je ministrski predsednik g. Pašić na seji izjavil, da začne pogajanja s šefi vseh parlamentarnih skupin za sestavo koncentracijske ali pa vsaj koalicijskega kabineta, če bo to zahteval nadaljni razvoj dogodkov na Bolgarskem.

DIPLOMATIČNA AKCIJA ZUNANJEGA MINISTRA.

— Beograd, 11. junija. (Izv.) Ministrski svet je včeraj pooblastil zunanjega ministra, da službeno opozori vse vlade male antante na nevarnost, ki preti zaradi dogodkov v Sofiji balkanskim državam. Zunanji minister ima dalje opozoriti malo antanto na okolnost, da je nova vlada v Sofiji pozvala pod orožje nove rekrute in za rezerviste. Števílo presega v mirovni pogodbi določeni vojaški kontingent.

ZAVAROVANJE NAŠE MEJE.

— Proti, 11. junija. (Izv.) Močni vojaški oddelki so odkorakali v ojačenje naših obmejnih straž, da se tako popolnoma zavarujejo naše meje.

— Beograd, 11. junija. (Izv.) Minister vojne in mornarice je prejel obvestilo, da so vse obmejne straže napram Bolgarski znatno ojačene.

RADIČ NE REAGIRA NA PAŠIČEV POLITIČNI GOVOR.

— Zagreb, 11. junija. (Izv.) Radičeva stranka je priredila v selu Jamnici veliko narodno skupščino, na kateri bi imel govoriti tudi dr. Spaho, a je bil odsoten. Shoda se je udeležilo okoli 5000 Radičevcev. Poleg Radiča so govorili še nekateri drugi Radičevi poslanci. Najbolj značilno je dejstvo, da vsi govorniki nikjer v svojih govorih niso omenjali znanega Pašičevega govora v narodni skupščini. Na izvajanja g. Pašiča sploh niso reagirali.

Madžarska kritika Ninčičevega ekspozija.

— Budimpešta, 10. junija. (Izv.) Ministrski predsednik prof. Bethlen je danes reagiral na sestanku zastopnikov tiska na ekspozice zunanje ministra dr. Ninčiča, v kolikor zadeva Madžarsko. Prof. Bethlen je splošno izjavil, da je Madžarska vedno in bo podpirala stvar miru in ne misli nikdar na vojno. Tudi danes tako misli.

— Praga, 10. junija. (Izv.) Izjava grofa Bethlena je istočasno dospela v Prago kot ekspozice zunanje ministra dr. Ninčiča. Pripominjajo splošno, da grof Bethlen ni stvarno in z argumenti ovrzel navedb jugoslovenskega znanjega ministra dr. Ninčiča. Bethlenova izjava vsebuje le splošne fraze. Grof Bethlen ni ovrzel dejstva o taboriščih, kjer so zaprti jugoslovenski podaniki. Ravno ta fakt je v praških krogi vzbudil splošno ogorčenje.

— Budimpešta, 10. junija. (Izv.) Madžarski tisk obširno kritizira ekspozice ministra dr. Ninčiča. V tisku je opažati znatno nervoznost. Nervozni so pa tudi politični krogi. »Magyar Ország« veli, da je dr. Ninčičev govor slab znak za konferenco male antante v Bukarešti. Ninčičev govor spada ravno v oni čas, ko je Madžarska storila vse, da Evropo prepriča oprave svojim razloženoju. Govor ima svrho prepričati cilje madžarske vlade. »Ujszag« podčrtava ostrí značaj Ninčičevega govora napram Madžarski. Sovinstiški »Szozsat« komentira govor tako, da je to znak za bodočo novo kampanjo proti Madžarski, inspirirano iz Prage. Kot argument za ta svoj pasus navaja list okolnost, da je praški Češkoslovaški tiskovni urad pol ure pozneje, ko je minister v narodni skupščini govoril, že objavil vsebino ekspozija ter ga razširil v svet. Zelo ostro nastopa proti dr. Ninčiču »Pester Lloyd« ter mu očita, da je govoril nerensko. »Journal« pa pripominja, da ostri veter proti Madžarski ne pihá iz Beograda, nego iz Pariza, radi tega se mora madžarska vlada potruditi, da London in Rim parirata neprjateljsko izjavo iz Beograda.

ITALJANSKI SENAT.

MUSSOLINIJEV GOVOR O ITALJANSKI NOTRANJI IN ZUNANJI POLITIKI.

— Rim, 10. junija. (Izv.) Mussolini je imel v senatu končno s tako pomembnostjo zaspevadan govor, ki pa ni povedal pravzaprav nič novega in posebno važnega, marveč je služil le v obrambo in utrditev fašizma ter njegove osebne pozicije. Najprvo je govoril o zunanji politiki. Hoče vzpostaviti diplomatično in politično veljavo Italije v Evropi in v vsem svetu. Iz svetovne vojne je dobila Italija samo teritorialne meje do Brunnerja in Suezkan, po versailleski pogodbi pa je bila izključena od dobrih gospodarskega in kolonialnega značaja. Pozicija podrejenosti, navržena Italiji, obnašajo stalno italijanski narod. Treba se potruditi, da se pridobi vsaj teren in izgubljeni čas. V politiki naspram nasledstvenim državam so posebno važnosti odošah med Italijo in Jugoslavijo. Z aplikacijo rapalske pogodbe si je vlada postavila temelj za nadaljni razvoj svoje politike. Izvršitev santamarheritških konvencij gre svojo pot na zadovoljiv način. Najboljše je sredstvo rešitve vprašanja. To predstavlja največje težkoče, ker prihajajo pogostoma problemi gospodarskega značaja. Jugoslovenska vlada je naznanila svoje namere za rešitev tega vprašanja zadovoljivo za čutstva in interese Italije in tudi za čutstva in interese Srbov.

nici težave, ki jej stopajo na pot, da bi vsprejelo interesirano prebivalstvo rešitev, spreglasno z italijanskim stališčem. Sedaj se vrše preliminarne pogovori za postavitev temelja službenim pogajanjem, ki bi se zaključila kar najhitreje mogoče. Zelo je bil dolg govor o notranji politiki. Mussolini trdi, da hoče vzpostaviti državno avtoriteto. Problemi javnega reda so problemi državne avtoritete. Učestiti hoče vso nelegalnost. Narodna milica je nastala v svrhu, da brani fašistovsko resolucijo v notranjosti pa tudi v inozemstvu, kjer je za italijanski fašizem težek ambijent. V obrambo domovine in ome obsebe oblike političnega regimenta, ki se imenuje fašizem, obstoji silna armada dobrovoljcev, da se tako ohrani za vojsko njen posol. Vojska je tu za vojno ne pa za politiko. Fašizem noče razbiti statuta in parlamenta, zato pa se ostro obrača proti vsem onim, ker zlorabijo obzirnost fašistovskega vodstva in so mu na potu pri njegovem delu. Ako je bil fašizem doslej obziren, se lahko zgodi, da postane v bodoče, po potrebi, brezobziren. Mussolini ima samo eno ambicijo: da napravi italijanski narod močan, velik, svoboden, prosperajoč. (Ploskanje in čestitanje.)

ITALJANSKE ODREDBE PROTI DRAGINJAM.

— Rim, 10. junija. (Izv.) Ministrski svet je včeraj sklenil, da se odpravijo ali znižajo davščine pri raznih produktih, ki se uvajajo. Odpravijo se carine na nastopne produkte: na zmrazjeno meso (doslej 64 lir pri kvintalu), na gnaži in preparirano meso (doslej 200 lir pri kvintalu), na mast in slanino (doslej 100, oziroma 20 lir) na razne ribe (polenovko, slanike itd.). Znižajo se carine na žive vrole od 320 do 120 lir, na ribo tun od 210 na 80, oziroma 60 lir. Vlada pročujeva še nadalnje ukrepite proti draginjam.

ITALJANSKI PARLAMENT. NAČRT ZA VOLILNO REFORMO PREDLOŽEN.

— Rim, 10. junija. (Izv.) Predsednik Mussolini je predložil včeraj načrt za volilno reformo in za pripustitev nekaterih kategorij žensk k administrativnim voltvam. Z načrtom se bo pečala posebna komisija 13 članov. Zbornica se radi tega odlogi do 2. julija.

ZA ANEKSIJO REKE.

— Rim, 10. jun. (Izv.) Včeraj je govoril v senatu reški senator Grossich takole: Reka je izrekla svojo besedo: aneksija. Reka, močna v svoji pravici, je afirmirala to svojo voljo 30. oktobra 1918, in takrat je šlo 5 mladeničev preko Jadrana pred noge admirala Taona di Revel pred pomoči. Dne 4. novembra je priplula admiralna ladja »Emanuele Filiberto« s sveto zastavo Italije. Ko se je usidrala, smo mislili, da je s tem Reka za niso združena z Italijo. Ali čete se niso izkrcale. 17. novembra so prišli granatirji, ki so pa tudi morali oditi. Šele Gabriele d'Annunzio je umeril v pravo smer duha nove Italije. Italija ne bo imela na Jadrano nikdar miru brez Reke, ki ne more biti nikdar neodvisna država, marveč mora pripadati ali Italiji ali pa narodu, ki jej stoji za hrbtom. Samo, ako se združi z Italijo, bo mir gotov in prosperovanje zasigurano, in samo v tem slučaju bo mogoče dati Jugoslaviji mnoge olajšave, kakršnih bi svobodna država ne mogla nikdar dati. Oba se zato na Italijo in Mussolinija, da bi se popravile zmotne prejšnjih vlad. Reka polaga vse svoje upanje, svojo vero in življenje v roke narodne vlade, ki vodi Italijo do veličine starega imperialnega Rima. (Ploskanje.)

Nova orientacija Anglije?

— Berlin, 11. junija. (Izv.) Wlfov urad reproducirá v glavnih črtah članek londonskega »Observerja« o novi orientaciji Anglije v reparacijskem vprašanju. List omenja, da je prva kabineta seja danes, v ponedeljek, ki bo podrobno proučila nemško spomenico. Minister Baldwin je izjavil, da je pri trenutnem položaju sporazum nemogoč in da je ureditev evropskega vprašanja važnejša, kakor pa francosko-anglisko prijateljstvo. Anglija dalje uznava, da se iz garancijskih zneskov lahko sklepa na indirektno plačilno možnost Nemčije v sedanjem trenutku, nikakor pa ne pozneje. Britanska vlada ne more sprejeti francoskega stališča, tako je mogoče, da pride do popolnega preloma med Francijo in Anglijo. To ni izključeno, če bo Poincaré vztrajal, da so mu uklonili 12 milijonski narod v Pohurju. Anglija stoji pred novo orientacijo v ruhrskem in reparacijskem vprašanju.

Jugoslavija zmagala nad Romunsko z 2 : 1.

— Bukarešta, 10. junija. Nogometna tekma za zlati kraljevi pokal med reprezentanco Jugoslavije in Romunskje je vzbudila v Bukarešti veliko zanimanje. Tekmi je prisostvovalo 15.000 oseb. Razvoju tekme sta sledila tudi romunski kralj Ferdinand in naš kralj Aleksandar z vso suito. — Rezultat tekme je bil Jugoslavija : Romunsko 2 : 1. Zmagovalec je bila Jugoslavija. Zlati pokal je prešel letos v naše roke. Vel. kralj Aleksandar je osebno čestital vsakemu igralcu posebej. Dva gola je zabil Vioak (Haák Zagreb). Danes se vrši nogometna tekma med reprezentancama mest Zagreb in Bukarešta.

3 tem je rehabilitiran lanski poraz, ki ga je doživela naša reprezentanca od Romunskje v istem razmerju 2 : 1.

INOZEMSKO NOGOMETNE TEKME.

— Praga, 10. junija. Prvenstvena tekma med Sparto in Slavijsko, ki je navzile dežje privabila na Letno 18.000 gledalcev, je končala z zmago Sparte s 6 : 4 (3 : 3). Slavija je nastopila s eno rezervno in je imela poleg tega smolo, da je bil njen vratar tako v početku igre blestran. Gole so zabil za Sparto Sedláček 2, Dvoráček 2, Hajny 1 in 1 lasten gol; za Slavijsko Štápl 2, Vanik in Čuk — 1 na eno.

Gospodarstvo.

— Svinjski semenj v Mariboru. Na svinjski semenj dne 8. junija se je prignalo 315 svinj. Cene v kronski veljavni: Mladí prašiči 5 do 6 tednov stari 800 do 1100 K, 7 do 9 tednov 1200 do 1600 K, 2 do 4 mesece 2500 do 2800 K, 5 do 7 mesecev 3500 do 4800 kron, 8 do 10 mesecev 5000 do 5500 K, 1 leto 6000 do 8000 K, 1 kg žive teže 95 do 100 K, 1 kg mrtve 115 do 120 K, kože komad 1000 do 1400 K.

— Tedenski pregled zagrebškega žitnega trga. Zagreb, 9. junija. Radi skakanja valute je prišlo na žitnem trgu do reakcije. Nagli skok dinarja je dezorientiral gospodarske kroge in splošno upanje, da pride do redukcije cene, je umirilo vse promet. Ko je nastopil preokret, je to silno vplivalo na tržišče. Glavni sedanji pridelok: koruza, ki je bila tekom začetka tedna malo iskana, je sedaj poskočila v cenli in se mnogo kupuje, navzile temu, da radi padlega dežja letina v Vojvodini in Sreemu ugodno kaže. Nazadovanje dinarja je obudilo tudi interes naših eksporterjev za tuja tržišča in se kupčuje z inozemstvom, ki so početkom tedna nehale, zopet sklepajo. V glavnem prihaja v poštev za eksport koruza in sicer za Italijo. — Pšenica je brez znatnega povpraševanja. Cene se gibljejo za vojvodinsko blago, težko 76/77 kg, med 405—430 Din, ab natovorna postaja. Zaključki za novo žetev se v malem sklepajo in sicer za Julij po 350 Din, postavno postaja. Rž je brez prometa, baško blago 71/7 k znatira 350 do 360 Din. Oves ima z ozirom na slabe izgled žetve stabilno ceno. Koruza se je početkom tedna mudila po 250 do 260 Din 2—3%, sedaj se zahteva 260 do 265 Din ab natovorna postaja. Promet je srednji. Ker je dinar zopet padel, so zopet večji izgledi za eksport i. s. za Italijo. Bela koruza notira 270 do 280 Din. Zaloge moke niso velike, roba na dostavo se trguje 250 do 270 na bazi »0« proti kvaliteti. Interes za otrobe je poptustil, ker je dovolj sveže hrane. Z vrečami vred se mudijo drobni po 145 do 155, postavno natovorna postaja; debeli notirajo tudi preko 200 Din. Fižol še vedno visoko notira in se zahteva za beli fižol 550 Din in več, za pisani 600 dinarjev. Zaloge so omejene.

— Cene za štajersko živino. Štajerski živinorejci so v zadnjem času tako pretiravali cene živin, da so se vsi večji zunanji ekspediterji odvrnili od Maribora oziroma sploh Štajerske in potujejo raje v Romunijo in Madžarsko kupovati večje množice živine. S tem so prišli štajerski živinorejci v položaj, da bodo morali cene reducirati. Za to vse z nepotostjo pričakuje prihodnja sejava v Mariboru.

— Ljubljanski vzorčni velesejem od 1. do 10. septembra 1923. S hitrimi koraki se bliža čas III. Ljubljanskega vzorčnega velesejma. Števílo prijavnj vsak dan raste in je še malo razstavnega prostora v paviljonih na razpolago. Zato vabimo vse one, ki namepravajo razstaviti, pa se še niso prijavili, naj to čim prej store, ker se prijavljani rok konec tega meseca brezpopojno zaključí in se bo razstavni prostor, kar bi ga še preostalo, dal na razpolago inozemski industriji, ki se je letos prijavila v še večjem števílu kot lani. Po soglasni sodbi domačih in tujih posetnikov je lanska velesejska prireditve v vsakem pogledu dobro izpadla. Zato vlada za letošnji jesenski velesejem še večje zanimanje. Obisk bo še močnejši nego lani, posebno iz južnih krajev naše države, od kjer se pripravljajo že posebni vlaki obiskovalcev. Tudi iz inozemstva sta napovedana dva posebna vlaka. Skrbeti moramo za to, da pokažemo svetu, na kako visoki stopnji že stoji jugoslovenska industrija, obrt in trgovina. Ponovno vabimo vse pridobitne kroge, da nas v tem stremeljenju v njih lastno korist podpro ter se pravočasno prijavijo kot razstavljalci. Vse informacije daje dragevolje brezplačno pisмено in ustmeno Urad Ljubljanskega velesejma v Ljubljani, Gosposvetska cesta, telefon int. 140.

— Dobava loja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 23. junija t. l. oertalna licitacija glede dobave 1000 kg loja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Julijska krajina.

— Slovenske šole pod tržaškimi oskrbništvom. Italijanski minister Gentile je bil odredil, da pripadejo šole fur-lanske province pod šolsko oskrbništvom v Benetkah. Takoj so se začeli temu upirati tržaški šolniki in politiki, ki so končno dosegli, da se pridele šole videmske in goriške pokrajine šolskemu oskrbništvu v Trstu. Z veseljem beležijo ta svoj uspeh in pravijo, da edino tako je mogoča ravnovesna razdelitev šolskega organizma v Trstu in njegovem zaledju in edino tako bo mogoče voditi slovenske ljudske šole v duhu naravno narodne funkcije.

Sanomor slovenskega vojaka.

Vojak Fran Trpin, 21 let star, službojuč v Tolminu, je stal na straži pri nekem skladišču streliva v bližini Tolmina in si je tam iz puške pognal krogljo skozi usta.

Italijanska skrba za slovenski učiteljski naraščaj.

V Tolminu so se vršili izpiti za učiteljsko vzposobljenost. Bilo je 28 slovenskih kandidatov oziroma kandidatinj. Dva sta odstopila, ostalo jih je torč 26. Od teh jih je napravilo izpit samo polovica, druga polovica je padla. Torej 50%. Tako se ubija slovenska ljudska šola v Italiji.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 11. junija 1923.

Na pragu kritičnih dni. Opetovano smo že dokazovali, da pomena brezglava politika, ki jo vodijo Radičevci in njihovi najnovejši zavezniki slovenski klerikalci, pravo nesrečo ne samo za državo, marveč tudi za hrvatsko in slovensko ljudstvo. Opetovano smo tudi opozarjali na to, da sili taktika Radič-Korošičevega bloka viado na to, da poseže, ako se izkaže druga sredstva za neučinkovita, po orožju državne samobrambe, to je po sili. Da ta naša domnevanja niso bila brez podlage, dokazuje zadnji govor ministrskega predsednika Pašiča. Zanimivo je, kako komentira ta Pašičev govor beogradsko »Vreme«, ki je v notorično tesnih stikih z ministrom zunanjih del dr. Ninčevićem: »Vreme« izjava: »Gospod, ki zro kakor alžirski Arabci v prvih dneh francoske okupacije v človekoljubnem postopanju Francozov napram njim, samo državno slabost, je Pašič odločno povedal, da lahko po teh pripovedkah, prepričevalnih in izmišljenih novih državnih oblik, nastopi tudi nekaj drugega, česar on neče, ali kar bodo Slovenci in Hrvati izživili, da nastopi. Gospod Pašič je v kratkih besedah očrtal sliko — diktature. Diktatura ni nemogoča, marveč se celo jasno očrtava na obzorju v veliki daljavi. Naj Hrvati in Slovenci ne varajo sami sebe s prepričanjem, da narodni ne morejo propasti. Diktatura, ako nastopi, ne bo sicer izbrislala sledov hrvatstva in slovenstva, vendar pa je nesporno, da bo znatno razredčila tudi njihove vrste in jih končno vrgla, morda iztisneje kot citrona, v naročje drugemu rojstvu. Hrvati in Slovenci morajo vedeti, da drže Srbi konec in osnove te države v svojih rokah in da je od njihove volje odvisno, na kakšen način se pa rešijo še nerešena vprašanja. Ako ga Pašič, ki je zelo nenaklonjen besedniškemu izmotaivanju, govori o možnosti diktature, lahko Radič in Korošec razumeta, da smo došli do ivice, odkoder dalje nastopa mrak in neizvestnost, toda ne za nas nego za njega. — Ta značilni komentar beogradskega vplivnega lista smo smatrali za potrebno, da ga priobčimo v orijentacijo naši javnosti, ki se še vedno v zadostni meri ne zaveda, kako se igrajo gotovi politični krogi pri nas z ognjem.

Na naslov okrajnega glavarstva v Kamniku. V nedeljo 3. t. m. je bila na novo markirana pot iz Stahovice na Veliko planino. Še isti ali drugi dan pa so dosedaj še neznanj lopovi uničili to v velikim trudem in z občutnimi stroški izvršeno markacijo na ta način, da so vse markacije na drevesih od Praprotnega do Velike planine izsekali. Kakor vse kaže, so to vandalstvo izvršili drvarji, ki sekajo les onkraj Velike planine in se vračajo iz doline po tej poti na delo. Opozarjamo na ta čin okrajno glavarstvo v Kamniku in je pozivamo, naj da potom orožništva izslediti zločinca, katere naj potem ekskemplarično kaznuje. Slov. plan. društvo naj nato skrbi za to, da bo kaznen razglašena po vseh listih. Takih in enakih vandalstev mora biti enkrat konec.

Odlikovanje soborcev pok. kralja Petra. Kralj Aleksander je odlikoval s srebrnim vojaškim redom Karagorgijeve zvezde z meči vse one, ki so se v letih 1875. in 1876. udeležili ob strani blagopokojnega kralja Petra I. Osvoboditelja vstaje v bosanski krajini. Med odlikovanih se nahaja tudi g. Viktor Merlak iz Ljubljane.

— Iz vojaške službe. Za podpolkovnika pri pehoti sta imenovana majorja Karel Roblek in Pavel Pajk, za orožniškega podpolkovnika je imenovan major Henrik Sabothy, za korvetnega kapetana je imenovan poročnik Vladimir Pfeffer, za poročnika bojnega broda II. razreda pa freagatni poročnik Vladimir Kostanjevec.

— Iz carinske službe. Za carinika II. razreda v Ljubljani je imenovan Strečko Luštrek, za carinika III. razreda v Mariboru je imenovan Miloš Rajčević, za carinika IV. razreda pa Matija Kukman in Mirko Kislih.

— Direktor Čekovnega urada. »Službene Novine« z dne 8. junija objavljajo kraljev ukaz z dne 19. maja, s katerim je bil imenovan za direktorja poštnočekovnega zavoda v Ljubljani vlađni svetnik dr. Ignacij Rutar.

— Iz socijalnopolitične službe. Za računskega revidentia pri oddelku za socijalno politiko v Ljubljani je imenovan Křešimir Korošak v Novem Sadu, računski revident VIII. razreda Franjo Herg je stalno wkokolen.

— Redek ljubitelj. Dne 13. junija brazuje starosta slovenskih kovinarskih veleindustriencev Avgust Žabkar petinpetdesetletnico, odkar se je kot štirinastleten deček posvetil kličučavničarskemu obrtu. Današnji ljubljanski spada med tiste redke može, ki jim je delo največja zabava, med tiste svoje vrstnike, ki so že v zgodnji mladosti izprevidel, da brez učenja ni napredka. S svojim temeljitim strokovnim znanjem in s svojim koncilijantnim nastopom si je kmalu pridobil splošen ugled. Obče čisljan in spoštovan deluje danes kot predsednik delniške družbe »Strojna varna in varna, to je tistega veliko-

potezno zasnovanega podjetja, ki pod njegovim vodstvom širi sloves naše domače železarske industrije daleč po slovenskem jugu. Na duhu in telesu čvrstemu jubilarju želimo še veliko srečnih let, ki jih brezdomno posveti napreduju domače obrtnosti.

— Smrtna kosa. Včeraj je umrla po dolgi mučni bolezni gospa Marija Savojec, rojena Matjan. Pogreb bo v torek 12. t. m. ob 16. s Starega trga 14 na pokopališče k Sv. Križu. Blag ji spomin!

— Širokoustnost sedanjih občinskih močitev. Pišejo nam: V prvi obč. seji je stavil nekdo izmed klerikalcev predlog, da se pogodba med mestno občino in družbo cestne železnice takoj natančno revidira in zahteva od vodstva železnice, da se določbam pokori. Vsa ta fanfaronada je pa naenkrat utihnila in železnica nič ob največjem navalu občinstva ne respektira določbe o priklopnih vozovih.

— Književna tombola Jugoslovske Maticice. Šesta do osma številka književne tombole je 50, 76 in 84. Dotični, ki so šele na te številke zadeli terno, naj nam kart ne pošljajo, ker so vse terne s prvimi štirimi številkami popolnoma izžrpane. Te nove številke pridejo v poštev pri kvaterni. Da je dobitkov manj kot reflektantov, je popolnoma jasno in naj občinstvo lojalno prizna, da nudi književna tombola več kot druge prereditve. Takoj, ko pridejo vse prijave tudi z dežele, na katere se čaka 7 dni, se izvrši žrebanje med nosilci poslanih kart. Kdor pri tem ponovnem žrebanju izgade, ima pravico do nadaljnjega igre. Vodi pa evidenco nad kartami ali pisarna Jugoslovske Maticice ali pa, če se mu karta vrne, reflektant sam. Ne vrne pa se nobena karta brez izredne zahteve. Kdor sedem dni po prijavi dobitka tega ne sprejme, naj smatra svojo karto kot izgado, vendar v tem smislu, da igra naprej. Pri prihodnjih dobitkih imalo te karte prednost.

— Novi načrti za stavbo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Kakor izvemo, se načrti za zgradbo omenjenega zgradbo prenarejajo, vendar bo poslopje še vsejedno obsežno. Ostalo polovico stavbenega zemljišča pa namerava zadržati nekaka tukajšnja trdnjava, tako da bo ta kompleks ob Miklošičevi cesti v celoti zazidan. Poslopje »Okrožnega urada« bodo do novega leta pod streho.

— Pozabljen glavne Ljubljanične struge. V glavnem kanalu so pričeli pri nabrežnih zidovih z nekaterimi deli. Bitveno delo se pa prične, ko bo vlada nakazala prvi državni prispevek.

— Mariborske vesti. Uradno odobrenje zadruge »Mojmir«. Po združenem zakonu predpisana registracija Kređitine in stavbene zadruge »Mojmir« je izvršena. Okrožno sodišče je zadržala pravila že odobrilo. Zadruga sme sedaj torej oficijelno pričeti s svojim poslovanjem.

— Gradbeno gibanje. Z nekakozavistvo smo čitali zadnje poročilo v »Slov. Narod« o gradbenem gibanju v Ljubljani, ki sicer ni tako razveseljujo, kakor je bilo lani. V Mariboru je v tem oziru došel vsaj toliko del prebit, da ljudje začno misliti in se zanimati za zgradbo malih stanovanj. K temu je največ pripomogel vpliv nove zadruge »Mojmir«. V Krčevini se je že dni pričelo z zgradbo vile g. Auscha; vila bo preurejena iz sedanje vinčarije barona Twilkina. Gradbo je prevzelo ljubljansko stavbno podjetje ing. dr. Kasal. V Stritarjevici ulici gradi član načelstva zadruge »Mojmir« g. Vrabl lastno hišo in sicer po sistemu razpredeljenih sten. Izdelovalec orgelji v Strossmayerjevi ulici Brandl je začel z zidavo hiše enega nadstropja. Zadruga »Mojmir« je sklenila v zadnji seji nakupiti za svoje člane stavbišče v Smetanovi ulici in stabišča pri volni realki. Zgradba Zadržne gospodarske banke in Prve Hrvatske štedilnice se bliža koncu. Palača Zadržne banke bo 15. septembra dovršena že za uporabo. Pripravlja se velika zgradba tovarne sukna na Melju in stanovanjske hiše za delavce. Nekaj hišnih posestnikov se je po 30 letih vendar odločilo za pobelenje hiš. Tako se vidi že bolj kot prej strastni kontrasti. V eni ulici stoji ena pobeljena hiša, vse druge okoli pa v stari umazani obleki. Tukaj bi morala mestna občina pač energično vplivati vsaj na najbližnje sosesde takih prenovljenih hiš. Morala bi pa najprej z lastnim vzgledom naprej, ker tudi mestni magistrat je silno potreben, da se reprezentira v spodobnejši obliki. — Drağa stanovanja. Dosedaj smo se čutili dragim stanovanjem v novih hišah v Ljubljani in Zagrebu. Sedaj pa se morajo tudi Mariborčani sprizniti s podražanjem, ki bo še toliko občutnejše, ker se veliko manj zida kakor v Ljubljani in Zagrebu. Ze sedaj zalitevajo v novih stanovanjih s tremi sobami 6000 kron — mesečne najemnine, v stanovanjih nove Zadržne palače pa bodo cene narastle tudi na 12.000 in morda še več. — Vlomi in tatvine. Kakor vse kaže, predrzne vlomilski in tatvine tople še sedaj niso prejele. Vlomi se po predsedku enega do dveh dneh izvršujejo dalje. Med to tolpo se nahajajo tudi elementi, ki se zanimajo tudi za specijalne znanstvene knjige. Tako je nekemu pod Kalvarijo stanujočemu novinarju zmanjkalo več knjig iz geologije, astronomije, zgodovine in religije. Dotični specialist mora biti dobro znan v hiši. — Novo ljubljansko podjetje v Mariboru. Ljubljanska pivovarna Union namerava v Mariboru nakupiti restavracijo »Kolo« na Koroški cesti v zvezi z novo adaptiranimi prostori ob Splavarški ulici. Sedanji lastnik g. Glušič je celo poslopje šele pred kratkim popolnoma renovil.

— Uvedba selske dostave v Svrškah in Vinomeru. Minuli mesec je začel dostavljati selski listonoša pri pošti Metliki poštno poštike tudi v Svršak (občina Božjakovsko okrajna Metlika) in v Vinomer (občina Svršak).

Draščiči. Dostavljal bo vsak ponedeljek, sredo in petek.

— Nova avtomobilska poština progaz iz Karlovca na Plitvička jezera. Zveza za tujski promet v Sloveniji nam poroča: Poština direkćija v Zagrebu je osnovala osebno avtomobilno pošto do Plitvičkih jezer in sicer iz Karlovca, Senja in Jezeran. Naše občinstvo utegne zanimati 1.) progaz Karlovac-Plitvička jezera: Odhod vsak dan iz Karlovca ob 9. prihod na Plitvička jezera ob 15.27. Povratek iz Plitvičkih jezer ob 8.57 prihod v Karlovac ob 14.54. Progaz je dolga 99 km. Vozna cena je za vsak km Din. 1.50, torej iz Karlovca do Plitvičkih jezer Din 148.50 2.) Plitvička jezera-Senj: vsak ponedeljek, sredo in soboto odhod ob 4. urih prihod v Senj ob 9.46 Progaz je dolga 82 km. Vozna cena znaša Din. 123. Povratek iz Senja vsak ponedeljek, sredo in soboto ob 13.45 prihod na Plitvička jezera ob 18. 39.

— V Rajnburgu je danes zjutraj trčil tovorni vlak, prihajaloč z Zidinega mosta, v osebnj vlak, ki odhaja iz Vidma redno ob 24. danes pa je odšel od tamkaj z enourno zamudo. Lokomotivi obeh vlakov sta bili poškodovani, en vagon je skočil iz tira, druge večje nesreče pa ni bilo. Razen malih kontuzij se potnikom ni ničesar zgodilo, dasi je ob karambolu zavladala velika panika. Potniki so čakali v Rajnburgu pet ur, predno so se izpraznilo tri in predno je prišla nova lokomotiva, ki jih je nato prepeljala na Zidani most.

— Neresnične vesti. Po Ljubljani so se pretekli teden širile tendenciozne vesti o kazenski obravnavi proti neki tukajšnji gostilničarki, ki so vzbujale splošno senzacijo. Informirani smo se o stvari in izvedeli, da so dotične vesti od kraja do konca izmišljene. Res je, da se je nedavno težka vršila proti dotičnici obravnava pred okrajnim sodiščem, toda obtoženka je bila pri obravnavi oproščena vsake krivde in kazni.

— Teška nesreča. Antonija Zigon, 10 letna hči železnika čuvaja, je v soboto popoldne skukala prekoračiti pri čuvajnici štey. 695 pri Logatcu železniški tir. Umakniti se prihajajočemu tovornemu vlakcu, pa je začela pod pridiveti trkaški brcvolak, ki jo je podrl na tla in jo vtikal nekaj metrov za seboj. Deklečice je dobilo precej težke poškodbe po glavi in hrbtu in so ga prepehili v ljubljansko bolnico. Njeno stanje je precej optimo.

— Roparji v vrhniški okolici. Z Vrhničke nam poročajo: V zadnjem času se pojavljajo na Vrhnički in nje okolici neznanj nevarni vlomilci, ki ogrožajo varnost imetja in življenja prebivalcev. Tako n. pr. so ti neznanj lopovi vlomili 1. tm. v železniško skladišče na postaji Vrhnički, kjer so vse vozke razbili ter odnesli en zaboj vozke v težji 47 kg. Dne 4. tm. so se pojavili v Drenovem griču okoli polnoči pri posestniku in gostilničarju Merlinju, in so mu ukradli Din 100. Še tisto noč so udrli v stanovanje Orozci-ta in ker niso mogli druga dobit, so mu odnesli puško karabinarko, vredno Din 2000. Potem so na Vrhnički vlomili pri trgovcu Ruterju, na poštini urad na Vrhnički in še pri nekaterih drugih posestnikih. Plena seveda niso imeli, ker so bili povsod prepovedani. V noči od 8. na 9. tm. pa so se ti nevarni zlikovci lotili tovornega vlaka na postaji Brezovici. Posrečilo se jim je odpreti nekatere vozove, a se bili pri tem delu zasačeni od železniških uslužbencev. Službojući uradnik na Brezovici je pustil takoj klicati orožnike, ki so tudi takoj prišli. Vnel se je med lopovi in orožniki boj. Pokale so tudi puške. Kakor se domneva, je bil eden od teh roparjev zadet, a vendar je ušel z drugimi v smeri proti Borovnici. Na Vrhnički se širijo govorice, da se nekateri vojaško-obvezni fanti izgubajo vojaške dolžnosti na ta način, da se skrivajo v gozdovih okoli Vrhničke in da so napadalec identični z njimi.

— Koncert se vrši danes ob 8. zvečer v restavraciji Emona. Vstop prost.

— Kino Tivoli. Pozor! Lya Mara v svojem najlepšem filmu »Predpust«. Film, prepleten s komičnimi intermezzi, je eden najrazkošnejših in pestrih Lya Mara filmov, kar smo jih dosedaj videli v Ljubljani. Krasne toalete, kolosalna oprema in originalni pesnetki iz čarobne Nice, ki slovi po svojih karnevalskih nočeh kot najlepše in najinteresantnejše letovišče na francoski rivjeri. Lya Mara je v tem filmu na višku svoje umetnosti, in ne bo nikomur žal, da si ga ogleda. Predvaja se od danes do včetršji sredo 13. t. m.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Ponedeljek, 11. junija: Hamlet. Red E.
Torek, 12. junija: Zaprtje.
Sreda, 13. junija: 2x2=5. Satirična igra. Spisal Gustav Wied. Premiera. Red A.

OPERA.

Ponedeljek, 11. junija: Zaprtje.
Torek, 12. junija: Luiza. Začetek ob 8. zvečer. Red C.
Sreda, 13. junija: Zrinjski. Začetek ob 8. zvečer. Red B.

— Jugoslovska Njiva: prinaša v junjski številki tole vsebino: Nikola Radojić: Ulažak Srbije u moravsko-varždarsku dolinu. — Vladimir Nazor: Pro domo. — Radenko Stanković: U znak nezvestnosti. — Branko Mašić: Sobarica Nina. — Vlad. Dvorniković: Shakespeareov Hamlet I Hamletizam u Kranjčevića. — Josip Kalundžić: O umetnosti. —

Glasbeni vestnik.

— Nove muzikalije. V založbi Glasbene Maticice so ravnokar izšli »Trije moški zborje« priljubljena našega skladatelja Josipa Pavčiča, ki jo prav nujno pripravljamo vsem pevskim zborom. Prinesli bodo v enoličnosti naših moških programov novo, svežo barvo. Prvi zbor »Peseme« je komponiran na O. Županovičovo skoro narodno besedilo o Ljubljani, došli vasi. Pavčič je srečno pograbil to misel ter dal skladbi z motivom narodne pesmi »Stoji, stoji Ljublanca« uprav ljubljnjiv naroden značaj. Sicer skladba ni harmonično presenetljiva, a je ritmično zelo zavita, zlasti v drugem in zadnjem svojem delu. Ta, kakor posebno še tretji zbor, zahteva prožnih, izvezanih glasov in pred vsem, temperamentnega pevovodja. Druga skladba, katere besedilo sem si svoj čas sestavil za mal solospjevček »Nocelj je pa lep večer«, je Pavčič razdelil med tri fante: otožnega, veselega in zaljubljenega, kar se mu je udalo kar najbolj. Sanjava, otožna v svojem prvem delu, vriska razposajeno ob koncu v svetlo noč. Pesem ni težka, a zelo efektna. Ritmično najkompliciranjša je »Majoličica«, zlasti v % skih odstavlkih, kjer se je v predzadnji vrsti pri tenorjih še stavec zmotil. Skladba je zelo živahna, polna humorja in obestnosti. Zbirka se, upam, ne bo zapršla na pohval založniška Glasbene Maticice. E. A.

Borzna poročila.

— Zagreb, 11. junija. (Izv.) Zaključek Devize. Curih 16,3, 16,47, Pariz 5,825, 5,875, London 42, —, 42, —, Berlin 0,1075, 0,1125, Dunaj 0,1275, 0,1285, Praga 4,23, 4,25, Newyork 90, —, 92, —, Budimpešta 1,15, 1,50. Valute: dolar 86, —, 89, —.

— Curih, 11. junija. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6,25, Berlin 0,00625, Amsterdam 217,75, Newyork 5,75, London 25,66, Pariz 35,65, Milan 25,85, Praga 16,58, Varšava 1,0095, Dunaj 0,078 3/8, Solija 6,25.

SENZACIJONALNE ARETACIJE V MARIBORU.

Glavni vlomilci prijeti. — 15 kg zlata za Avstrijo.

V Mariboru 10. junij.

Poličijski šef je vpregel ves dosedaj premalo aktivno delujoči detektivski aparat v permanentno službo. Ali ravno g. šef sam nadsvetnik Kerševan, je imel prvi dobro srečo. Na svojem sprrodu po Aleksandrovici ulici v soboto popoldne je pred zaprtje trgovino Hobacherjevo zapazil človeka, ki je skušal s silo odpreti vrata. Na vprašanje, kaj hoče, je neznanec odgovoril, da je hotel v trgovini nekaj kupiti. Ker se je Kerševanu mož zdel sumljiv, ga je na licu mesta proglasil za aretiraneга. Aretinec je skušal pobegniti, toda dobil je respekt pred službojućim revolverjem. Kmalu se je izkazalo, da je policijski šef vpliv pravega tiča v osebi radi tatvine in vlomov že opetovano kaznovanega Ivana Keršiča iz Loke. Keršič je onl drzni vlomilec, ki je lani v Ljubljani pri belem dnevu vlomil v Tičarjevo prodajalno na Sv. Petra cesti, katerega pa je ljubljansko sodišče premilo kaznovalo. Pri nadaljnjih poizvedbah se je ugotovilo, da je bil Keršič v zvezi z več drugimi tovariši in dvema ženskama, katerih ena — natakarica v Strmi ulici — je lopovom dajala zavetišče. Pri enem so našli že ko je bil pripravljen, da se odpelje z vlakom, konjsko opremo, ukradeno Veri Duričevi. Sled vodi tudi v Slovensko Bistrico.

Tudi za državo in našo valuto še največji uspeh, kateri se je tudi slučajno na Aleksandrovici ulici pozno v noči v soboto posrečil pazljivosti dveh detektivov. Opazila sta dva moška, katerih eden je nosil težak nahrbtnik. Ko so ju prijeli, se je izkazalo, da je bil nahrbtnik poln — zlatnine v teži 15 kg. Previdnost nam za danes še narekuje da smatramo ta slučaj kot enega tistih, za katere je bolje, da se jih ne omenja podrobno predno ni glavna preiskava dovršena. Toliko pa že danes lahko povemo, da sta aretirana možakarja dva avstrijska študenta, ki sta iz Hrvaške in Slavonije kar na delu izihotapljala naše zlato v Avstrijo. Med našimni predmeti se nahajajo ure, zapestnice, prstani, redovi, uhani itd. Nekaj predmetov izhaja tudi iz vlovov v Mariboru. Glavni delež pa ima narbrže Zagreb. Policijska ječa se je v soboto zvečer napolnila z blizo 20 takimi pičlj. Prebivalstvo se je pri teh vesteh odahnilo. Izkazalo se je pa tudi, da sre vse, samo če je resna volja in radikalno delo, in radikalno delo bi bilo: golača stroga rečja ravno vdeli.

NAJNOVEJŠA POROČILA. ZUNANJI MINISTER DR. NINČIĆ O DOGODKIH NA BOLGARSKEM.

— Beograd, 11. junija. (Izv. Sprejeto ob 11.45.) Na številna vprašanja poslancev je danes popoldne zunanji minister dr. Ninčič dal v narodni skupščini kratko pojasnilo o dogodkih na Bolgarskem. Dr. Ninčič je izjavil: Gospod! Poslanci raznih skupin so izrazili željo, da dá vlada pojasnilo o zadnjih dogodkih na Bolgarskem. Gospod! Morem takoj tu izjaviti, da mi še nimamo v tem trenutku podrobnih poročil, ki bi lahko ustvarila pravo sliko o tem, kaj se je dogovorilo poslednja dva, tri dni na Bolgarskem.

Znano je le toliko, da je liga rezervnih oficirjev s pomočjo vojske in revolucionarnih makedonskih organizacij izvršila prevrat in vrgla dosedajna vlado Stambolijskega. Sestavljena je nova vlada Cankov. To je točno. Kaj je v Stambolijskim, trenutno še ni znano. Naša javnost z nestrpnostjo spremlja vse, kar se dogaja na Bolgarskem.

Zunanji minister je pozval, da ohranimo mirno in hladno kri ter trezno motrivo razvoj dogodkov v Sofiji. Našem poslaniku v Sofiji je novi predsednik vlade izjavil: 1.) Bolgarska želi ostati v dobrih odnošajih z vsemi sosedami. 2.) Bolgarska želi izpolniti vse mednarodne obveznosti.

Končno je zunanji minister poudarjal: Gospoda! Mi želimo dobrih odnošajev z Bolgarsko, za kar smo dali že dokaza, želimo, da stori nova bolgarska vlada isto.

Kar se pa tiče mednarodnih obveznosti Bolgarske, čast mi je izjaviti, da naša država ne bo mogla ostati ravnodušna, če bi se z bolgarske strani poskušale kršiti določbe mirovne pogodbe. V tem oziru ni nikakega dvoma, da bomo našli podporo pri svojih prijateljih in zaveznikih.

BORBE MED BOLGARSKIM SELJAKI IN REVOLUCIONARJI SO SE PRIČELE.

— Beograd, 11. junija. (Izv. Sprejeto ob 11.45.) Današnji opoldanski listi javljajo in pribčujejo poročila, da se je vnela na Bolgarskem meščanska vojna. »Politika« in »Vreme« javljata, da so se pričeli boji med seljaki in revolucionarno vojsko. Prvi in drugi spopadi se vrše pri Plevni. Okoli 10.000 oboroženih kmetov je tu napadlo vojsko. Vlada je poslala na boljše ojačanja. Dostel so kmetje gospodarji situacija. Boji so se vneli tudi na ostalih krajih severne in južne Bolgarske.

Sokolstvo.

— Sokolsko društvo v Stražišču pri Kranju, ki je bilo ustanovljeno lansko leto, si je začelo takoj ob ustanovitvi graditi svoj Sokolski dom, ki bo kmalu dozrajen. Stavba stoji sredi vasi Stražišče in je prav lična. Vsebuje lepo in prostorno telovadnico, gledališki oder in več stranskih prostorov. Slavnostna otvoritev bo 5. avgusta t. l. in bo ob enem s to slavnostjo združen naračajski dan cele gorenjske sokolske župe, nakar že danes opozarjamo.

— Sokol I. v Ljubljani prične izdajati svoj glasnik »Naš sokolski dom«, da posepi delo v osehkih in obveščaja redne brate in sestre ter širši krog svojih društvenih prijateljev o svojem delu in načrtih, česar vsega ne more objaviti v sicer nujno nujenem dnevnem časopisu. Vse prijatelje, ki žele, da se jim pošilja vestnik, prosimo, da javijo to odboru na Trg Tabor. Odbor Sokola I.

Turistika in sport.

— Grazer Amateur Sportklub : S. K. Etnomorie igra jutri v torek 12. junija točno ob pol 7. zvečer enkratno mednarodno tekmo na Igrišču Dunajska cesta. Primorje no nastopilo z najmočnejšo postavo in postavilo inozemskemu gostu jakega nasprotnika. V graškem moštvo igralo znani reprezentativni igralci, med drugimi tudi najboljši graški: bačk Sinkovič ter odlični vrtar Gregorič. Predpogajava vstopnic v trafik Sever, Šelenburgova ulica. Za nastop Primorja vlada v sportni javnosti veliki interes.

Glavni urednik: **RASO PUSTOSLEMŠEK**.

Odgovorni urednik: **VALENTIN KOPITAR**.

Pozor!

Zaščitnik in čestilca bolnc, iz opozorila odpuščene, zboljsano (?) domoljubna Marije Bole opozarjam na goslovio:

»Povej mi, s kom občuješ, — in povem ti, kdo da si!»

J. Bole, gostilničar.

Op. Takej oddaj gostilniške obete s vsem inventarjem in praviciami. 6078

Darujte za „RDEČI KRIZ“!

BERSON
gumaste pete in gumasti podplati
so se pocenili!

Družabnik

na Din 250.000 — se sprejme v dobičkanosno in brezkonkurenčno tovarno z ali brez sodelovanja. Ponudbe na upravo lista pod Brez konkurence 5947.

Kompletan KINO inventar

s kompl. Gaumont aparatom, 4 PHS bencinagregatom z dinamom brez magneta in vergazerja, pianino, 2 elekt. peč, nad 200 bukovih zaklopnih stolov etc. etc. se prodaja na javni dražbi dne 12. junija ob 10. dopoldne v skladišču Javnega skladišča in prevoznice družbe d. d. v Celju, Savinjsko nabrežje (carinarna). 6009

Zaloga klavirjev in pianinov
najboljših tovarov **Bösendorfer, Czapska, Ehrbar, Hötzl, Schwegelhof, Original Stingl** itd.
Tudi na obroke. Tudi na obroke
Jerica Hobad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilsarjeva ulica številka 5.

Spreten trgovski pomočnik

specijalno in kolonijalne stroke, vajen sestavljanja in zavijanja kornjših ter ekspedicije, ki je že serviral v trgovinah na veliko, se sprejme takoj. Ponudbe z navedbo dosedanjega poslovanja in zahtevno plače na Brez, dioničarsko društvo, Bjelevar. 5953

Delavce (40-50)

za pleskanje železnih mostov sprejme **JOSIP JUG, Ljubljana, Rimska c. 16.** Sprejemanje v četrtek 14. t. m. od 9 do 12 dopoldne. 6000

Prodaja se hiša s trgovino

v večjem mestu Slovenije. Trgovina je obkoljena od tovarniških delavcev stanovanjskih hiš, petih tovarn. Zaslugek ogromen. Cena hiše z lokalom (šest stanovanj), gospodarskim poslopijem, ki se da preurediti v velika skladišča znaša Din 450.000.—. Ponudbe na upravo Sl. Naroda pod „UGODNOST-6038“

Angleški
B. S. A. Motocikli in bicikli
Svetovno znani precizijski izdelki prve vrste dospeli. Zastopstvo: **JUGO-AUTO d. z. o. z.**
Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

✦
Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da je naša nad vse ljubljena mati, gospa
Marija Sajovic roj. Matijan
v nedeljo, 10. junija t. l. ob pol 11. zvečer po dolgi, mučni bolezni, prevedena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb pokojne bo v torek, 12. junija t. l. ob 4. popoldne iz hiše žalosti, Stari trg 11, na pokopališče k. Sv. Križu.
Bodi ji zemlja lahka!
Ljubljana, 11. junija 1923.
Žalujoči sinovi: Ivan, Frane in Ignacij.

Mlad soliden šofer,
prost vojaščine, ZELI SLUŽBE. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5908

Mehlovana soba
v podstrežju SE TAKOJ OD. DA. — Istotam SE PRODASTE DVE SVILENI OBLEKI ZA NARODNO NOŠO. — Celovška cesta 24, Šiška. 6046

Mehlovano sobo
ZA TAKOJ, najraje v bližini Miria. ISČE BANCNA URADNICA. — Ponudbe pod »Mirje/5957« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Službo vratarja
ali SLUGE v privatnih šolah, ozir. kakršnokoli službo ISČE Franc Kragelj. stanuje na Resljevi cesti št. 27. (je orožnik v pokoju). 5997

Lepa vila „Lipa“,
dvonadstropna, v Železah 51 na Bledu, deloma opremljena, z velikim sadnim vrtom in parkom, SE UGODNO PRODA. — Vprašati pri družini hišnih posestnikov v Ljubljani, Dunajska cesta 17/I. (od 4.—6. ali pismo). 6019

Knjigovodja,
prvovrstna moč, dober bilančnik, SE SPREJME s 1. julijem. — Ponudbe z dokazi usposobljenosti pod »A. A. B./5999« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Različna ročna dela.
kakor tudi PRT in POKRIVALA ZA POSTELJO (vezano) SE PRODA. — Oglejte se lahko vsak dan od 2. do 3. ure. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5972

Vratarja (prvega)
POTREBUJE TAKOJ HOTEL »CENTRAL« V SARAJEVU. Pogoji: biti mora strokovnjak, večje več svetovnih jezikov, biti finega zadržanja; dalje primeren na garderoba in jamščina. — Ponudbe s spričevali in slika na upravo »Sl. Naroda«. 6071

Stanovanje
v novi hiši (3 ali 4 sobe) ISČE MIRNA STRANKA. Plača do osem tisoč kron mesečno. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Stanovanje/5971«.

Sprejme se KONTORISTKA.
Pogoj: znanje stenografije, slovenske, srbo-hrvatske in nemške korespondence, cirilice ter strojepisja. — Ponudbe z dokazi usposobljenosti na upravo lista pod: »A. A. B./5998«.

Konterista (-ico)
s popolnim znanjem slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, z večletno pisarniško izkušnjo, ter večšega slovenskega in nemškega stenografije ISČE ZA ČIMPREJNJI NASTOP VELIKA IZVOZNA TVRDKA NA DEZELI. — Prosilci naj natančne ponudbe z opisom življenja in zahtevno plače naslovo na upravo »Slov. Naroda« pod »Bodočnost/5962«.

Pozor! Dame! Pozor!
Radi preureditve trgovine se razprodajo vsi modni-stroški predmeti kot: slamiški Tagali od 50—120 Din, klobučovinski klobuki od 75 do 130 Din, velourji do 250 Din, ogrinja, svetle in opre, puli, omare, miže, stoli, ogledale in druge malenkosti pri
Iva Šilar, Kongresni trg 6,
od 10. t. m. do 20. t. m.

Slamnike
vseh vrst po znatno znižanih cenah priporoča modni salon **Z. Gorjanc & Co., Ljubljana, Mostal trg št. 3.**
30% popusta! 30% popusta!

Suhe gobe
lipovo cvetje in vse druge gozdne in poljske pridelke kupuje po najboljših cenah „**FRUCTUS**“ d. z. o. z. — Ljubljana Trg Tabar št. 2. 5928 Telefon št. 555.

Par lovskih psov
SE PO NIZKI CENI PRODA. — Poljanska cesta 55, 6064

Tri zidarje-akordante
TAKOJ SPREJMEM. — Poizve se: Vodmatski trg št. 7. 6063

Železni rezervoar,
oglat ali po okolgel, za 2 do 3 m³ vode, SE KUPLI. — Ponudbe pod »Rezervoar/6061 na upravo »Slov. Naroda«.

Vajenec
ZA ZLATARSKO OBRT SE TAKOJ SPREJME. — Veber & Modic, Velika čolnarska ulica št. 8. 6075

Preklic.
Prekličem vsa razžaljenja časti proti g. Jos. Uršiču iz Čateža pri Brežicah.
M. Zubič, Ljubljana. 6068

Ugarski pomočnik,
star 30 let, ISČE MESTA V SLOVENIJI. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Urar/6062«.

Stanovanje
obstoječe iz dveh ali treh sob in kuhinje v mestu ali na periferiji mesta ISČE MIRNA STRANKA BREZ OTROK. Ponudbe pod »Nagrada 15.000 kron/5943« na upravo lista.

Opalografske strojeve
za AUTOMATSKO mazanje, tiskanje in sušenje stiska, nudi tvrdka P. Bogdanov & Co., Sisak. 6072

Kuharica
SE TAKOJ SPREJME. Pogoji: starost od 28 do 35 let, da zna dobro kuhati, je poštena, snažna in točna. Prednost imajo Stajkerje. Plača po dogovoru. — Jost Petelin, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7. 6076

Proda se vila
s petimi sobami in pritliklami, v najlepšem kraju pod Tivolijem, katera bo v najkrajšem času izgotovljena, in si jo kupec lahko še po svoje uredi. — Ponudbe pod »Zmerna cena 6066« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Knjižarskog pomočnika
upučenog u njemačkoj i stranjoj književnosti, vješta njemačkom, slovenskom ili hrvatskom jeziku, TRAZI KNJIŽARA U ZAGREBU. — Ponudbe s prepisom svjedodžbi šalju se upravi lista pod »Knjižara/6066«.

PRODAM 1000 m³
suhih hrastovih hlodov debelih od 30 cm naprej, dolgost 3 m in več. — Potem tesan les debel od 8 cm naprej ter dolg 4 m in več. — Metrska drva v vsaki množini. — Pismene ponudbe in cena na upr. »Slovenskega Naroda« pod »Zaslushek/6069«.

Pristni, naravni malinčev sok
s sladkorjem vkuhan po 21 dinarjev za 1 kg nudi lekarna **dr. G. Piccoli - Ljubljana** Dunajska cesta

Konjskega hlapca,
pridnega, poštenega in treznega SPREJME veletrgovina z vinom FRANC ČUČEK, Ptuj. 6010

Kupim mlin na vodi
v dobrem stanju, s hišo in posestvom. — Ponudbe na: Anton Šporar, Zagreb, Vlaška ulica 59. 6057

Trstjezastrope
izdeluje in prodajo na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množinah zmanjšan popust. **ANTON ŠTEINER, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.**

Klavirska delavnica
R. WARBINEK Ljubljana
Hilsarjeva ulica 5.
Popraviljani in uglašajem klavirje in harmonije strokovno in cenno.

POZORI 5307
Originalna Puchova dvokolesa
z dobro pneumatiko po Din 1900. Več najnovjših motorjev, novih in rabljenih in različnih otroških vozilov po ceni na prodaj. „**TRIBUNA**“ F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Pisalni stroji, potrebštine
mehanična delavnica (popravljalnica)
L. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6-L.

Mehlovano sobo
s posebnim vhodom ISČE MIREN ZAKONSKI PAR s 1. julijem — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Mirno/5968«.

Išče se kompanjon,
kateri bi razpolagal od 100.000 dinarjev naprej, v svrhu povzemanja zelo dobro vpeljane trgovine na zelo prometnem kraju Dolenjske. Osebno sodelovanje se ne zahteva. — Ponudbe pod Sigurnost/6051 na upravo lista.

Klavirje
in PIANINE KUPUEM. — Ponudbe z označo marke, cenne, dolgotrajne in notranje konstrukcije klavirja, t. j. dali ima klavir znotraj okoli železno ali leseno rama, treba poslati na: **S. F. Čop, Zagreb, Arzovičeva ulica št. 12, III. nadstr.** 5780

Pravo LIPTAUERSKOG
tranzita i delokateskog **SIRA I SAJTA**
sviežeg čistog **MASLA**
samo na veliko šali fabrika sira **Wada, centrala SUBOTICA** Tel. 650. U vlastitoj kući. 5196

Radi opustitve trgovine
prodajamo po znatno znižanih cenah vse vrste pohištvo. **Trgovina s pohištvom in tapetniška delavnica Brata Sever** LJUBLJANA, Gosposvetska c. 13 5706 (Kolizej)

Večja žaga s polnojarmerikom na Gorenjskem SPREJME obratovodjo,
popolnoma samostojnega, vešega tudi vseh popravil, dalje STIRI ŽAGARJE za samic. Reflektira se le na popolnoma samostojno, dobro izvežbane moči, večše vseh popravil. — Ponudbe pod »Zaga/5911« na upravo »Slov. Naroda«.

Iščem gostilno v najem
z mesecem septembrom v Ljubljani ali okolici z nekaj vrta ali drugim zemljiščem. — Ponudbe pod »Gostilna« na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 5991

Poznani Maršinerjevi „šumeči“
(Brause)
Hemenadni praški kakor tudi vse vrste bonbonov, keksov, čokolade, vaflinov za sladoled itd. se dobi vedno v veliki izbiri pri tvrdki **Jonip Vitok** Ljubljana, Krakov trg 8. (zraven Mestnega doma.)
Zahtevajte cenik! Na debelo 5600

INTERMISSOR
Privatna agentura **SREČKO BROZVIČ V Zagrebu,**
Samostanska ulica 9.

Prodaja sledeče nepremičnine!
ENONADSTROPNO HIŠO v Zagrebu na Peščenici
z lokali, pripravnimi za gostilno in trgovino ter z dvema stanovanjema: vse razpoložljivo (p. b. 883).
Preko 1000 sežnjev zemljišča v Vrabcu pri Zagrebu,
in to poleg vinograda in drugih travnikov, na občinskem potu. (p. b. 874).
HIŠO v Peščenici v Zagrebu
s štirimi stanovanji, s tremi sobami in vsemi pritliklami, takoj razpoložljivo za kupca (nove zgradbe: doslej že neoddati) (posl. br. 860).

PRITLIKNO HIŠO v Virovitici
z vrtom ter razpoložljivim stanovanjem in lokalom z vrtom (posl. br. 843).
MESARSKO OBRT S HIŠO na Hrvatskem
(na deželi) v prometnem kraju zdravilišča v Slavoniji, s popolno opravo, razpoložljivim stanovanjem in lokalom, zaradi prevzemanja drugega posla. Cena 375.000 dinarjev (posl. b. 836).
TRGOVSKO HIŠO z razpoložljivim lokalom
in vsemi stanovanjskimi prostorom v PROVINCII, gospodarskim poslopijem in vrtom (pol orala), kakor tudi 5 in pol orala njev (poleg ceste). Trgovina Špecerije, manufakture in železnice daje 300 tisoč dinarjev prometa mesečno. — Kupnina ni potrebna vsa (posl. b. 832).
ENONADSTROPNO VILO v Zagrebu
v bližini tramvajске postaje, z dvema stanovanjema po štiri sobe z vsemi pritliklami; eno je razpoložljivo za kupca, ter vrtom (posl. br. 826).

VILA v mestnem vrtu v Osijeku
z dvema jutroma in 1256 sežnjem njiv, šestimi sobami, ko-palnicno, kabinatom, zaprtlo verando, kuhinjo, jedilno sobo, kletjo, krasna zemlja, dve konjske opreme, dva dvorišča, dva vodnjaka, velik hlev, 200 sadnih dreves, eno jutro vrta (posl. br. 822).

STAVBIŠČE v Vlaški ulici v Zagrebu
(od preko 800 sežnjem) s prtilično hišo (dvoriščno zgradbo) pročelje 19 metrov z leve strani Jelačićeva trga. (p. b. 910).
TRINADSTROPNA DVOJNA HIŠA v centru Zagreba,
še pet let prosta davka, jako solidno zgrajena, z razpoložljivim stanovanjem, obstoječim iz treh sob z vsemi pritliklami. — Cena 1.800.000 dinarjev (posl. br. 904).
STAVBIŠČE na Peščenici v Zagrebu
300 sežnji, s pročeljem 14 metrov (posl. br. 893).
TRI ENONADSTROPNE HIŠE v bližini tramvaj v Zagrebu
z dvema razpoložljivima stanovanjema za kupca in velikim uličnim lokalom in zemljiščem (vrt in dvorišče) z 800 sežnji, katere hiše donosajo do sedaj brez lokala 130.000 kron letno (posl. br. 891). 6073

Tovorni avto
„PRAGA“ 3 T 45 HP v najboljšem stanju, generalno preskušena, nova karoserija, za motor se jamči, se jako ugodno prodaja. France Schwab, Ljubljana, Jenkova ulica 9. 6013

Prodaja se trgovina
papirne in galanterijske stroke v večjem mestu Slovenije. Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda pod **Dobra trgovina 6037.**

Urarska in draguljarska trgovina
se prodaja na zelo prometnem mestu v Zagrebu na llici, katera obstoji že 13 let ter je zelo dobra ek-sistencija. Naslov v upravi Slov. Naroda. 6067

Kupite auto
Puch 9/23, generalno popraviljen, štirisežnja najmodernejša karoserija, oblažen s klubskim usnjem, američansko strepo, 6 koles z žičnimi špicami, takoj za vožnjo, Boschova razsvetljava, kilometarski števec, merilec hitrosti in ura. Več pove **Dr. Rudolf Sadnik, Celje.** 6074

Pozor! Iz prve roke! Slanina!
Redka prilika se daje [vsaki varčljivi gospodinji, da si oskrbi domačo potrebo s prvorazredno
I. belo debelo slanino po 1 Kc,
I. posušeno slanino po 1 Kc,
I. paprika-slanino Kc.
Razpošiljam počenski od 5 kg naprej v poštnih zatikih ali po železnici, brzovozne proti povzetju.
Gj. P. PRODANOVIC, Novi Sad (Vojvodina) Eksport — Import.